

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Deželni zbor.

Sprememba deželne ustave.

Poročevalec dr. Angerer omenja, da nalaga spremenjena zvezna ustava spremembo deželnih ustav v gotovem roku. Deželni zbor pa se je odločil, da deželno ustavo v celoti predela. Deželna ustava obsega 5 poglavij. Razprave v odboru so potekale gladko, samo pri številu članov deželne vlade, pri volitvi deželne vlade in deželnega glavarja so bila mnenja deljena. Odbor je odklonil predlog, da bi se znižalo število članov deželne vlade od 7 na 5. Predlog, da bi se volila deželna vlada po večinskem pravu, v odboru ni dobil večine in ostane v veljavi proporc. Za volitev deželnega glavarja mora biti navzočih dve tretjine poslancev in deželni glavar postane oni, ki dobi navadno večino glasov. S tem pa še ni rečeno, da ima večino poslancev za seboj.

Govornik Landbunda ostro napada bivši vsenemški predlog po znižanju števila članov deželne vlade in volitve deželne vlade po večinskem načelu in pravi, da se pri sedanjih razmerah ne da doseči volitev deželne vlade po večinskem pravu, da pa je treba število članov vlade vsekakor znižati, ker bi se prihranilo na leto 35.000 S (a potrebovali bi potem nekaj več višjih uradnikov). V odboru pa so glasovali vsenemci proti lastnim predlogom. Ker so videli, da izgubijo v tem slučaju svoj vladni mandat, so splošni interes zapostavili za lastnim interesom. — Vsenemec inž. Fuss odgovarja, da mora biti za proporc več vladnih članov nego za večinsko volitev.

Soc. dem. govornik inž. Pichler graja izpade inž. Schauerja in protestira proti diktatu zveze, ki kratkomalo predpisuje, da sme imeti dežela samo 36 poslancev. Njegova stranka pa bo kljub temu glasovala za ustavno spremembo.

Posl. Leer (kršč. soc.) je tudi mnenja, da bi znižanje števila poslancev ne bilo potrebno. Prihranek ni v nikakem razmerju s škodo. Deželni zbor stane 60 g na 100 S davka. Znižanje članov deželne vlade v sedanjem času ni umestno, ker je treba stika z ljudstvom. Po proporc pa se tudi še lahko pripeti, da dobi ravno stranka, katero se je hotelo z večinsko volitvijo vreči iz vlade, v vladi 3 sedeže in s tem večino.

Poslanec Ivan Starc.

Razni predgovorniki so že izvajali, da je ustava nekaj zelo resnega. Za tako jo smatramo tudi Slovenci. Ustava v splošnem ureja glavne pravice in dolžnosti posameznih členov organizirane družbe in vsebuje vse določbe, ki so potrebne, da se more vsak poslužiti svojih pravic in da vsak izpolnjuje svoje dolžnosti. Deželna ustava ureja način, po katerem se vzdržuje red v deželi, po katerem se vlada. Zakaj da se deželni zbor peča z deželno ustavo, je vzrok v tem, da je nova zvezna ustava predpisala razne spremembe v deželnih ustavah. Čudno je to, ko vendar zvezna ustava sama pravi, da so dežele samostojne. Če so dežele samostojne, potem smejo samostojno določati notranji red. Zato ne razumem, kako more zvezna ustava predpisovati, koliko poslancev sme imeti katera dežela, ker je to pač reč, ki more brigati samo deželo. Da se torej pri nas zniža število poslancev od 42 na 36, so nekateri govorniki zagovarjali s tem, da je treba štediti in da je treba zgoraj začeti z dobrim vzgledom. Jaz pa mislim, da je štedenje pri številu poslancev slabo štedenje. Ali ne prištedi ravno poslanec več svojemu ljudstvu, ko ga povsod in pri vsaki priliki zastopa zastoj pri vseh mogočih uradih in v najrazličnejših za-

devah? Manjše število poslancev bo pač manj zmoglo. Posebej pa še naglašam, da smatram zmanjšanje števila poslancev kot poseben udarec proti manjšini.

Dolžnost pa imam, da opozorim še na nekaj drugega: V § 6 določa ustava, da so nam manjšinske pravice, kakor to zahteva mirovna pogodba. Deset let je že minulo in do danes še nimamo nobene postave ali določbe, ki bi urejala manjšinske pravice. Pričakovali smo, da bo vsaj do tega zasedanja že pojasnjen položaj, a upanje je bilo zastonj. Pa že ustava sama krši manjšinske pravice s tem, da določa nemščino kot izključen jezik deželnega zbora. Ustava vsebuje načelne določbe. Manjšinska zaščita nam jamči pravico rabe našega jezika v javnem življenju, zato nasprotuje določitev nemščine kot izključnega jezika v deželnem zboru določbam manjšinske zaščite, kot jih vsebuje § 6. Drugo vprašanje bi seve bilo, v koliko bi se manjšinska zastopnika dejansko posluževala svojega jezika, a kot načelo bi moralapravica našega jezika biti zajamčena v ustavi.

Ker tedaj znižanje števila poslancev čutimo kot udarec, namenjen manjšini, ker še do danes nimamo nobene postave, ki bi določevala izvedbo nam zajamčeni manjšinske zaščite in ker z določitvijo izključne rabe nemščine kot poslovnega jezika deželnega zbora že ustava sama krši nam zajamčeno pravico, bova Slovenci glasovala proti predloženi ustavi.

Zadnjo besedo pri glavni razpravi ima poročevalec dr. Angerer, ki pravi, da je v bistvu demokracije upravičeno večinsko pravo, a tudi proporc ima pravico do obstoja. Zmanjšanje števila poslancev ne more odtehtati prihrankov, ker poslanci svojim volilcem mnogo prihranijo z intervencijami pri uradih in oblastih, kar storijo kot nekaki neplačani postreščki. V tem smislu je večje število poslancev gospodarsko vprašanje. — S tem je bilo prvo čitanje obnavzočnosti $\frac{2}{3}$ poslancev končano.

Nato je odgovoril deželni glavar na vprašanje glede odslovitve delavcev pri bleiberški rudokopni uniji. S tem vprašanjem se je bavila tudi že deželna vlada. Na intervencijo delavske zbornice se je odgovorilo, da je vlada že storila korake, da bi se pri gradnji cest na Veliki Klek in čez Pack zaposlilo odpuščene delavce, ki se sploh morejo izseliti. Pri vsem tem deželna vlada nima posebnega vpliva, ker sta razpisala dela delniška družba in zveza. Vendar pa se bodo predvidoma sprejemali brezposelni domači delavci. — Predlaga se, da bi se mezdni davek pri manjših obrtnih obratih, ki ne zaposlujejo 10 delavcev, pavšaliral.

Popoldne 4. t. m. se je vršila podrobna razprava o ustavni reformi. Deželne barve so sedaj zlata-rdeča-bela. V toku časa so se rabile različne barve, v zadnjem času rdeča-bela. Obrambi boji in plebiscit se je vršil v znamenju zlato-rdeče-bele barve in zadnji zgodovinski dogodek se s tem približe, če se sprejmejo te barve kot deželne barve. Vsi nadaljni paragrafi so bili sprejeti nespremenjeni z večino glasov. Proti so glasovali Slovenci in Landbund. Potrebna večina pa se je mogla doseči samo, ker se je več poslancev odstranilo.

Predlaga se, da bi se na Koroškem že letos vpeljala voznja na desni strani. — Sprejme se predlog, da se razpiše konkurenca med zvezo, deželo in občinami radi poprave ceste Velikovec-Djekše, ki je sprejeta v slavnostni gospodarski program. — Istotako se sprejme predlog, da se popravi cesta Kotmara vas — Zoprače z zveznimi in deželnimi sredstvi in da jo potem prevzame dežela. — Občini Bekštanj se dovoli za vodovod vasi Korpiše posojilo 10.020 S, ki se mora vrniti v 8 letnih obrokih. — Občinsko doklado nad 100% smejo pobirati na-

slednje občine: Podklošter 160, Smerče 280, Borovlje 300, Straja vas 280, Medgorje 200 in Sele 160%.

Prihodnja seja bo po novi ustavi šele po 15. oktobru.

POLITIČNI PREGLED

Pučist major Pabst izgnan. Vlada je v zadnjem času odločno nastopila, da vzdrži demokracijo, mir in red v državi. Dunajska policija je aretirala šefa štaba Heimwehra, majorja Pabsta, in ga izgnala iz države. Pabst je l. 1920 po tako zvanem Kappovem puču v Nemčiji zbežal v Avstrijo. Ker se je v naši državi politično udeleževal na način, ki inozemcem ni dovoljen, ga je policija povabila na zaslišanje ter ga za stalno izgnala iz Avstrije. Doslej še ni pridobil avstrijskega državljanstva. Proti izgonu je vložil dr. Steidle priziv, ki ga je dunajski deželni glavar Seitz zavrnil. Z izgonom nadležnega tujega državljana soglašata tudi zvezni kancler, ki je prevzel odgovornost nase. Takoj nato so spravili majorja Pabsta v posebno letalo, ki ga je prepeljalo v spremstvu žene in dveh policijskih uradnikov v Benetke k fašistovskim idejnim bratom. Pabst ni šel v Nemčijo. Dunajski tisk v splošnem odobrava izgon, heimwehrovski voditelji pa odločno protestirajo in pravijo, da se hoče zopet vpostaviti policijska država. Proti temu protestira tudi tirolska deželna vlada, v kateri pokrajini je imel Pabst svoje drugo stalno bivališče, ki razmišlja celo o sklicanju deželnega zbora, ki naj bi se bavil s to zadevo. Tirolska je povečini heimwehrovska. Vodstvu Heimwehra je postalo na Dunaju prevroče in je takoj preložilo svoj sedež v Leoben, kjer ni zvezne policije. Tam so se sprejeli važni sklepi, ki pa se drže tajno. Za prvega vojaškega voditelja je bil imenovan doseđanji drugi vodja Rauter. Na nadaljni razvoj dogodkov smo lahko radovedni.

Avstrija. Zakon o nošenju orožja je bil sprejet s 87 proti 72 glasovi. Proti sta glasovala razen socialistov tudi kršč. soc. Raab in dr. Rintelen. — Trgovinski minister dr. Hainisch je odstopil. Povod za odstop so dala trgovinska pogajanja z Madžarsko. Minister je zamudil ugoden trenutek. Avstrija uvozi iz Madžarske za 72 milijonov S žita, dočim izvozi industrijskih izdelkov samo za 27 milijonov S. Vprašanje predsednika zveznih železnic je hotel rešiti na ta način, da bi se vsedel tudi še na stolček predsednika zveznih železnic in opravljal to delo obenem z ministrom. Njegov odstop ni vzbudil obžalovanja, ker se pojavljajo pri niemu že znaki starosti — bo 72 let star — in se je pustil voditi od drugih, mesto da bi vodil on. Za novega trgovinskega ministra je bil imenovan dr. Schuster. — Finančni minister dr. Juch in predsednik Narodne banke dr. Reich se nahajata v Londonu, kjer se vršijo zaključna pogajanja za investicijsko posojilo naše države, ki bo razpisano že začetkom prihodnjega meseca. — Tako polagoma se izve, zakaj je bil major Pabst izgnan. Z Italijo, od katere je dobival podporo, je sklenil pogodbo, da ji v danem trenutku odpre pot čezjužno Avstrijo v Jugoslavijo. Čete te države bi se čez vzhodni Tirol imele spustiti preko Koroške do jugoslovanske meje. Dalje se je dogovarjal z vodilnimi osebami zvezne vojske, orožništva in policije, da dobi v svoje roke redno oboroženo silo. Po aretaciji so Pabstu odvzeli aktovko z dokumenti in tudi pri nekaterih voditeljih desnice so se našle važne listine. Ker Heimwehr zahteva od vlade, da se objavi ves material proti Pabstu, ni izključeno, da bo vlada objavila dokumente, ki nimajo zunanje političnega pomena. Da bi se dovolil Pabstu povratek

v Avstrijo, je izključeno, mogoče pa je, da se ga pusti za nekaj dni v Inomost, da uredi svoje osebne zadeve. Odkar je Heimatschutz razbil zborovanje Landbunda v Sinči vasi, se je na Koroškem ustanovilo že nekaj podružnic Bauernwehra.

Manjšinsko. V Pragi so ustanovili društvo za proučevanje manjšinskega vprašanja, ki ima tudi svoje glasilo „Narodnostni Obzor“. List je prinesel na uvodnem mestu zanimive besede predsednika češkoslovaške republike Masaryka: „Naloga večinskega naroda je, da razmerje narodnih manjšin do sebe in do države razumno uredi. Ne čakati, kaj bodo manjšine podvzele, kaj bodo zahtevale in kako bodo vpile! Pravic ne smemo dati manjšinam po tem, kar glasno zahtevajo, temveč moramo razmere pravično proučiti in priti samostojno do programa, ki naj uredi položaj manjšin v državi. Tak program moramo izvesti prostovoljno kot dolžnost do sebe in do države in ne samo kot dolžnost do narodne manjšine, ki se je stvar tiče. Večkrat sem že opozoril, da bi bilo potrebno podrobno proučiti, kako se je narodno vprašanje rešilo drugje, n. pr. v Švici, Belgiji itd. Proučevati bi morali, se razume, samo zato, da spoznamo razne rešitve, a ne da enostavno presadimo k nam tuje primere. Vprašanje narodnih manjšin je namreč radi zgodovinskih, plemenskih, gospodarskih in drugih razmer v vsaki državi drugačno. Mi se moramo potruditi, da ustvarimo posebno češkoslovaško rešitev narodno manjšinskega vprašanja. Če pa hočemo državniko to vprašanje srečno rešiti, moramo imeti pri roki obširne podatke, moramo imeti pregled čez razne načine reševanja in dobro poznati gospodarski in kulturni položaj narodnih manjšin. Naloga novega društva je, da ta material nepristransko in pravično zbira in proučuje.“

Politične vesti. Maniujeva vlada se je predstavila zbornici in senatu. Predsednik Maniu je omenil v svojem govoru, da je bila nenadna sprememba na romunskem prestolu v najvišjem interesu naroda in naravna posledica globoko ukoreninjenih monarhističnih čustev romunskega naroda. Sprememba na prestolu se je izvršila s pristankom parlamenta in je bila nujna potreba naroda. Drugače je vlada odločno proti spremembi mirovnih pogodb in proti vpostavitvi Habsburžanov na Madžarskem. — Konferenca Male antante se sestane danes v Štrbskem Plesu in bo razpravljala o mednarodnem položaju, o haškem in pariškem dogovoru, o Briandovi Panevropi, o gospodarskih odnošajih med državami Male antante in njenimi sosedi in o prihodnjem zasedanju Društva narodov. — Rusko-nemška pogajanja, ki so se vršila nekaj tednov v Moskvi in katerih namen je bil, da se od strani cela vrsta raznih perečih vprašanj, ki so zbudila mnogo neprijetnih napadov v obojestranskem tisku, so se prekinila, ker se sovjetska vlada ni hotela obvezati, da bo prepovedala sovjetskimi zastopnikom v Nemčiji vsako vmešavanje v nemške notranje zadeve. Menda se bodo izločile sedaj politične zadeve in se bo razpravljalo samo o gospodarskih vprašanjih. Mogoče pride na tej podlagi do trgovske pogodbe med Rusijo in Nemčijo. — Boj za dodatek k ameriškemu carinskemu zakonu ie trajal celih 18 mesecev. V zadnjem času ga je sprejel tudi senat in podpisal predsednik Hoover. Nova carinska tarifa podraži življenje v Ameriki za okrog $\frac{1}{4}$ milijarde dolarjev. Povišalo se je 887 blagovnih skupin, od teh 250 kmetijskih proizvodov. Nova carinska tarifa je izzvala v vseh evropskih državah hud odpor, ker znači popoln zastoj izvoza v Ameriko. V Švici se je vršilo več protestnih zborovanj in Združene države so dobili 200 protestov vlad. Gospodarski krogi predlagajo bojkot angleškega blaga in panevropske carinske tarife, to je gospodarsko sodelovanje Evrope proti Ameriki. Tudi newyorška borza je takoj prve dni občutila neugoden vpliv novih carin s tem, da so papirji strašansko padli in so borzijanci izgubili okrog 7 milijard dolarjev. Prave posledice se bodo pa šele pokazale. — V Indiji je javen odpor nekoličke ponehal. Manjši spopadi pa se vršijo še vedno. Menda se vršijo med Gandhijem in liberalci že pogajanja in tudi vlada išče stike. Po angleških vesteh je angleška vlada pripravljena dati Indiji pravice domonijona, ker položaj, kakršen je sedaj, ne more trajati naprej. — V Nemčiji število brezposelnih še stalno narašča ter je bila vlada prisiljena visoko prekoračiti proračun za pod-

pore brezposelnim. Da bi spravila državni proračun v ravnotežje, je sklenila, da bo odtrgala večji znesek pri uradniških plačah kot zasilno dajatev za brezposelni sklad, opravičuje ta sklep s tem, da so danes državni uradniki edini stan, ki se mu ni treba bati brezposelnosti. To pa je državne uradnike zelo razburilo in z njimi skupaj tudi vladne stranke, ki so sklenile, da bodo glasovale proti temu predlogu, četudi vržejo vlado. Uspeh gonje proti finančnemu načrtu je bil ta, da je odstopil finančni minister dr. Moldenhauer, katerega ostavko je državni kancler sprejel.

DOMAČE NOVICE

Položnice priložimo prihodnji številki. Zakaj se prilagajo položnice, bo menda že vsakemu naročniku jasno. Zato pa naj ne čaka na opomin, temveč takoj vplača odpadajočo vsoto.

K plebiscitnim proslavam. Za zborovanje Volksbunda 21. in 22. t. m. je zvezna železnica dovolila naslednje popuste, ki veljajo od 20. junija do 3. julija 1930: za potovanje posamezne osebe 25%, za potovanje skupine najmanj 12 oseb 33 $\frac{1}{3}$ % in za posebne vlake (najmanj 300 oseb) 40 odstotkov. Koroški krogi nad tem niso posebno vzradoščeni in pravijo, da se taki popusti dobijo tudi za druge prilike, ne pa samo za plebiscitne proslave, ki bi se imele dosti bolj uvaževati. Dunaj za Koroško ne kaže nobenega zanimanja. — Med boji na Koroškem je bila v Področici porušena tudi neka kapelica. Zdaj nameravajo pozidati novo cerkvico, ki naj bo nekaj glasovalni spomenik. Denar za to zbira v Monakovem tudi koroško delovno občestvo. Na binkoštni pondeljek je prišlo v Področico 28 članov tega občestva na obisk. Na kolodvoru so bili svečano sprejeti in so si ogledali vas in kraje, kjer so se vršili predplebiscitni boji. Posebno zanimanje so pokazali nemški gostje za načrt glasovalne spominske kapelice v Področici. Nemški prebivalci te vasi so obkoljeni po slovenskem prebivalstvu. Že leta se zastonj trudijo nemški prebivalci Področice, da bi dosegli v župni cerkvi v Št. Jakobu v Rožu božjo službo v materinskem jeziku. Skupen obed je nudil priliko, da so se gospodje razgovorili o narodnih potrebah navzgor stremečega obmejnega kraja in o učinkovitem pospeševanju njegovih narodnih potreb potom podpiranja darežljivih krogov iz Nemčije. Menda je prehitro minul čas obiska. Tako čitamo v nemških listih. — Dne 17. t. m. je prišlo v Celovec nekaj novinarjev večjih dunajskih listov. Povabila jih je deželna vlada, da na licu mesta spoznajo razmere na Koroškem posebno z ozirom na obrambne boje in plebiscit in da bodo delali v dunajškem tisku propagando za letošnje proslave. Popoldne jim je dr. Wutte predaval o narodno-političnem položaju Koroške. Zvečer jih je pri Moserju pozdravil namestnik deželnega glavarja Leer, ki je povdaril, da je namen povabila ta, da novinarji osebno proučijo tukajšnje razmere in da si ustvarijo jasno sliko o plebiscitni coni, do bodo mogli potom tiska tolmačiti javnosti misel in pomen letošnjih plebiscitnih proslav. Dne 18. t. m. so se odpeljali z avtomobili na Ljubeljski prelaz. Na Humberškem gradu je bilo informativno predavanje. V četrtek so se peljali preko Velikovca, Lipice, Pliberka in Dobrle vasi skozi Podjuno. Da zakrožijo svoje vtise, so posetili 20. t. m. razstavo iz koroškega duševnega življenja. Koliko neresnic in koliko potvorb zgodovine so jim govorniki natvegli, to bomo čitali pozneje v dunajskih listih.

Iz Podlune. Za shod Landbunda v Sinči vasi ie vladalo tudi med našimi ljudmi nekaj zanimanja. Zato so se shoda hoteli udeležiti. Ker je bil napovedan govor aktivnega ministra, se je pričakovalo, da so bo slišalo, kaj hoče vlada dati slovenskemu ozemlju ob desetletnici glasovanja. Tudi se je mislilo, da se bo slišalo na shodu o novih potih, po katerih hoče vlada rešiti težki gospodarski položaj kmetov; zato bi posebno gospodarski krogi, med njimi čg. župnik Poljanec, radi kaj izvedeli o namelih vlade. Pač nobenemu teh se niti sanjalo ni, da bodo doživeli takšno razočaranje, pravi teater, ki pač kaže, da pri takih razmerah zastonj čakamo, da bodo Nemci imeli časa premišljevat, kako bi pomagali na smrt bolnemu kmetkemu stano v slovenskem ozemlju. Zato tudi ni pričakovati, da bi novi shod, ki se bo mirno vršil, prinesel izglede za resnično izboljšanje kmetom. Lepih besed pa smo že toliko slišali,

da sploh ne verjamemo ničesar več, kar pride od strani. To nas uči desetletna izkušnja!

Bajtiše pri Borovljah. O Bajtiški cesti se govori menda že tako dolgo kot o kralju Matjažu. Vsako leto se je čakalo na deželno podporo, a vse zastonj. Letos se je pa že takoj po novem letu začelo govoriti, da se bo začelo z gradnjo, ker k priliki desetletnice glasovanja se mora vendar že nekaj storiti za prebivalce mešanega ozemlja. A kakor se vidi, tudi še letos ne bo nič z našo cesto. Stvar je že sklenjena; dežela kakor tudi občine in dva veleposestnika so pakt glede prispevka že podpisali in vse je pričakovalo, da se bo z gradnjo začelo. Sedaj pa, ko bi se imel najeti za to potrební kredit, delata ista dva veleposestnika, to sta Voigt in Humberk, težkoče, da bo ostalo brzkone vse samo pri starem. Deputaciji, ki je šla tudi v tej zadevi na deželno vlado, je dež. glavar obljubil, da se bo to napravilo, ako le mogoče, toda takih obljub smo že sili in pričakujemo sedaj dejanj, zakaj deseti oktober ni več daleč.

Flugs. Poglejmo, kako ocenjuje Srpska zemljoradnička zadruga v Novem Slankamenu patentirano koso s kosirjem „Flugs“: Čast nam je Vam sporočiti, da smo s Vašo „Flugs“ koso tako glede kakovosti kakor z novim „Flugs“ patentom izredno zadovoljni ter ga vsakemu priporočamo. Tudi mi jo hočemo našim zadrugarjem priporočati. Miloš Borovič, l. r. — Današnji oglas Vam pove o tem patentu nekaj več.

Mokrije. (Požar.) Na samem stoje p. d. Križnikova poslopja, stare, lesene stavbe. Dne 4. t. m. okrog poldneva je pričelo nenadoma goreti. Niti eden najstarejših vaščanov ne pomni, da bi pri nas kdaj gorelo. Ko je pričelo goreti, so bili ljudje še na polju in kaj umljivo, da je ogenj v kratkem času vpepelil lesena poslopja do tal. Zgorel je ves mrtev inventar in poleg tega še 5 komadov živine; 2 kravi, ki sta delali na polju, sta ostali in nekaj svinj. Posestnik Vid Križnik je bil vrednosti poslopij primerno zavarovan. Vzrok požara ni točno ugotovljen, sumi pa se, da so imeli svoje prste vmes otroci. Gasit je prišla dobrlovaška požarna bramba, ki je imela, dokler se niso napeljale cevi v studenec na travniku, težkoče z vodo. S prizadejim posestnikom vsi sočustvujemo.

Sele. V naši drugače mirni vasi vlada zadnje dni živahno vrvenje: došli so vojaki iz Celovca in Dunaja na strelne in druge vaje in tečaje. Ker obe vojaški planinski kočii ne moreta sprejeti vseh pod streho, jih nekaj tabori na trati v vasi. Dobrot vojaške kuhinje so večkrat deležni tudi naši reveži. — Procesija na Telo vo je bila letos posebno sijajna, ne le zaradi lepega vremena, ampak tudi zaradi obilice udeležencev. Udeležil se je je častniški zbor z g. polkovnikom na čelu, oddelek koroškega planinskega polka št. 11, ki je oddal po vsakem blagoslovu častno salvo, nadalje obe požarni brambi v uniformah in nova domača godba na pihala. Za domačina je bila udeležba vojaških krogov nekaj izrednega, a tudi gospodom častnikom se je srčkano-priprosta cerkvena slavnost prav dopadla.

Borovlje. (Tombola.) Tukajšnja požarna bramba je priredila v nedeljo, dne 15. junija na Glavnem trgu v Borovljah javno tombolo, kakršne pač še ni bilo v Rožu. Vseh dobitkov je bilo okoli 130 in je večino teh nakupilo društvo samo. Vrednost vseh teh je znašala preko 3000 S. Glavni dobiček je bil približno 500 kg težek vol, nato ena krava, šivalni stroj, kolo, štedilnik, miza z stoli itd. Zanimanje za to prireditve je bilo velikansko, tako da je bilo razprodanih vseh 6000 kart že v nedeljo zjutraj. Glavni dobiček je zadelata mati učiteljice Neumayr v Borovljah, drugega mlad fant, delavec iz Borovelj, ostali dobitki pa so romali na vse strani, celo daleč preko Drave. — Čisti dobiček te prireditve je namenjen za nabavo novega motornega avtomobila za brizgalno orodje.

Drobne koroške novice. Dne 1. t. m. je bilo na Koroškem 1530 podpirlanih brezposelnih. — Sejmi v juliju: 2. Železna Kapla, 26. Grebinj. — Dne 15. t. m. je imel Landbund v Möllbrücken večji shod. Govorili so od Landbunda Kernmaier in inž. Schumy, od Heimatschutzta pa Arbesser, Altrichter in dr. Kukuč. Orožništva in policije je bilo zadosti, pa tudi udeležencev. Samo enega preglasnega poslušalca je bilo treba odstraniti iz dvorane, drugače pa je shod prav mirno potekel. — Posestniku Tomazu Derzoli v Žopračah je nekdo ukradel iz omarice v steni 480 S in moški klubok. — Valentina Markica iz Tinj, ki je zadnjič kradel v Medgorjah, je orožništvo zasačilo. V zadnjem času

je kradel še na dveh drugih krajih, kakor pri Blatniku na Tinskem polju 28. aprila, kjer je odnesel 40 domačih klobas in 72 S denarja; 21. maja je pri Hamerju v Humu izmaknil 15 S in 5. junija v Kotnikovi koči na Bregu prekašeno slanino, sladkor, kruh, perilo in 4 fotografije. Pri aretaciji je imel fotografije še pri sebi. — 1. t. m. popoldne je v Gornjih Krčanjah toča vse uničila. Posebno občutno je prizadetih 8 posestnikov. 3. t. m. pa je istotam že po toči prizadetemu posestniku Lovrencu Miklavcu pogorela še hiša. — Heimatschutzove organizacije Grabštanj, Trna vas in Pokrče so odklonile korneuburško prisego, ker ni v skladu s pravili organizacije. — Pri Šoštarju v Dražji vasi pri Grabštanju je 18. t. m. popoldne, ko je bilo veliko ljudi in brambovci pri nekem pogrebu, izbruhnil požar, ki se je razširil na druga posestva. Pogorelo je 2 hiš, 2 gospodarskih poslopij in Temperlovo kegljišče, 1 bik, več svinj in vsi stroji. Požarne brambe so morale položiti 1200 m cevi. — Za dekana borovelskega dekanata je bil imenovan čg. Štefan Singer, župnik v Kapli. Čg. Fran Uranšek, župnik v Zvabeku je dobil bolezenski dopust. — Nov poštni in telefonski urad se je ustanovil v Drobolah. Imenuje se „Drobollach am Faakersee“ in spadajo v njegov okoliš sledeče vasi: Drobale, Murava, Rute, Veliko sedlo, Hrašče, Seraj (dosedaj opšta Beljak), Na Dravi, Vognje polje, Krošiče (dosedaj pošta Podravlje) in Brdo (dosedaj pošta Bače).

Mohliče. (Poroka.) Mlad posestnik Jožef Zulechner, p. d. Peter v Podsrinju je dobil gospodinjstvo za svoj dom. Izvolil si je za tovarišico skozi življenje sorodnico Agato Matevžič, p. d. Serjakovo na Pelcu. Na binškošni pondeljek jo je peljal, spremljan od bližnjih sorodnikov, pred poročni oltar, da si obljubita ljubezen do smrti. Mnogo sreče!

Beljak. (Poroka.) Tukaj sta se dne 21. junija poročila uradnik kmetiške bolniške blagajne g. Šimen Piopivnik in gdčna Erna Eberl. Bilo srečno!

DRUŠTVENI VESTNIK

Društvene prireditve. V Ratenčah pri Lohčah igra društvo „Miklova Zala“ in sicer v soboto dne 28. junija ob 8. zvečer in v nedeljo dne 29. junija ob 3. popoldne. — V nedeljo dne 29. junijago gostuje v Delavskem domu v Podljubelju izobraževalno in tamburaško društvo „Sloga“ v Podravljah z igrama „Mati“ (spisal Ksaver Meško) in „Prepirljiva sosed“ in sicer je pričetek točno ob 3. popoldne.

Podravlje. (Igra.) Na binškošni pondeljek so se pripeljali Podljubeljačani z avtobusom in vprizorili pri nas veseloigro polno družinske tragedije „Stric v toplicah“. Svoje nemalo težke vloge so igralci rešili prav povoljno. Stric je bil pust, da se je človeku smilila njegova brhka nečakinja, gospa Grahova pa, kakor večina takih mestnih dam, jako milostljivo jezna. Tetka tako, no, moža ni dobila, pa tudi služkinja jo je pogodila, Dobro jo je rezal g. Poljak, pravi Ljubljčan, tudi natakari je zehal po predpisih. Skratka, vsi so se potrudili predstavljati naravno obliko vlog. Obleke in maske so bile igri primerno izbrane, kar je napravilo dober vtis. Samo nekaj je nas motilo, ker so bili igralci malo preboječi. Drugikrat več srčnosti in poguma! S pesmijo „Lahko noč“ so se poslovili od nas dični gostie.

Kotmara vas. (Zaključni sestanek „Gorjancev“) se je vršil v četrtek dne 19. junija ob 4. popoldne pri lcu v Gorjah. Udeležilo se ga je izredno število članov in članic. Sestanek so uvedli zvezini tamburaši in kotmirški pevski zbor; predvsem zboroma se je zahvaliti, da je vladalo pri sestanku prav veselo, domače razpoloženje. In deklamiral je tokrat društveni „Ordonanc“. Predavatelj se je bavil v svojem prvem delu skioptičnega predavanja z razvojem moderne industrije in tehnike; njegove besede so ponazorile prav lepe izbrane slike. Drugi del svojega predavanja je govornik posvetil posrednemu vplivu modernizma na mišljenje in žitje podeželskega ljudstva. Celotna misel predavanja je tako prav lepo zaključila dosedanje društveno delo. Prireditelj je bila dobro posrečena. Dobra razpoloženja in zbranosti ni mogla motiti niti pijana trojica s svojo izzivalno pesmijo in predrznim obnašanjem; obnašala se je, kot da bi ji bilo naročeno. O prihodnji priliki hočemo proti imenovani tro-

jici, ki se je pojavila tudi že na materinskem dnevu, ukreniti potrebne korake.

Loče ob Baškem jezeru. (Miklova Zala.) Tokrat pa smo kaj ponosni na naše fante in naša dekleta. Cela dva meseca so se trudili, da so nam pripravili prireditev, katere smo iskreno veselili. Že sobotna prireditev je s svojo številno udeležbo pokazala zanimanje, ki vlada za to igro. Kljub večerni uri so dospeli številni gostje iz sosednjih Drobolj, iz Brnce in Malošč in iz vse bližje okolice. V igri najbolj ugaja stari Serajnik s svojim dobrim nastopom in razločno ter čisto domačo besedo. Tudi nastop vseh ostalih igralcev in igralk — Zale in Mirkota, Tresoglava in Almir, Serajnice in Mikle, kmetov ter Turkov in vseh drugih oseb v igri zasluži splošno priznanje. Je res vžitek za vsakogar, da se moreš za par ur vživetiti v ta del naše zgodovine ter videti naših prednikov žalost in veselje. Zato opozarjamo tokrat prav vse bližnje in daljne sosede na to prireditev.

ŽENSKI VESTNIK

Med.

Med lahko prištevamo k živlom, sladščicam in zdravilom. Potemtakem je med živilo, sladščica in zdravilo. Dasi ni neobhodno potreben v gospodinjstvu, ima vendar toliko privlačne sile, vsled svojih neprecenljivih lastnosti, da zasluži častno mesto kot hranilo in zdravilo. Razen vode vsebuje med 74% sladkorja, nekaj tolišče, nekaj beljakovine, nekaj gumija in prav majhno množino oljnatih snovi.

Že župnik Kneipp je rabil med kot zdravilo v prav mnogih boleznih. Zato bi lahko rekli, da je med prej zdravilo kot hranilo, za tema dvema šele sladščica. Skoro ves med, ki ga povzujemo, se spremeni v kri in le malo ostankov ostane. Če cenimo med kot hranilo in slaščico, ga moramo kot zdravilo čislati v dvojni meri.

Ljudski glas pravi: Med vsebuje toliko zdravil, kolikor cvetlic in rastlin je oddalo zanj svoje sokove. Ljudje, ki se podrobneje bavijo s čebelarstvom, trdijo, da za 50 gramov medu obleti čebela 60.000 deteljic ali drugih cvetov. Poglejmo še, v čem obstoji zdravilna moč medu. Cvetlični med vpliva posredno in neposredno. Neposredno, če pride v dotik z bolnimi udi telesa, torej v ustih, goltancu, vratu in želodcu. Na teh delih vpliva proti gnilobi, ker zamori v medu se nahajajoča mravljska kislina vse glivice, katerih se dotakne. Dalje vpliva omehčujoče na sluzne kožice, ki so radi prehlada otekle in se strdile. V takih slučajih posebno pri otrocih, kjer se ne sme in ne more rabiti medicinskih sredstev, je med neobhodno potreben in velikokrat edino sredstvo in pomoč, pa tudi sigurna rešitev. Prav veliko slučajev bi se lahko navedlo, v katerih so otroci popolnoma ozdraveli, dasi so imeli vnetja grla.

Pristen med, zmešan z enako množino čistega vinskega kisa, je najboljšo zdravilo za vse bolezni v grlu. V preteklih časih, ko so bili zdravniki bolj redko naseljeni kot so dandanes, so se ljudje veliko bolj zatekali k domačim zdravilom in domačim sredstvom.

A vendar je zelo dobro in priporočljivo, da imamo v zalogi take dobrine, ki nam služijo v prvi bolezenski sili. Taka dobrota je pač gotovo med. O neposrednem vplivu smo ravnokar slišali. Posredno pa vpliva med na ta način, da deluje proti vsem povzročiteljem boleznih, ker se postavlja kot lahko prebavljiva hrana nasproti slabi, težko prebavljivi, nezdravi in napačni hrani. S to svojo lastnostjo odvrta neštete bolezni.

Med vsebuje nekaj tolišče. Ta tolišča se ne izgubi, zato posebno blagodejno vpliva okrevajočim, oslabelem in shujšanim ljudem. Posebno po pljučnici, ko vse telo oslabi in shujša, zasluži med polno priznanje. Med pomaga kot ogljikov vodik proizvajati potrebno gorkoto in je pri tem eden najboljših vrejevalcev želodca. Med čistilo želodca, medtem ko so druga medicinska sredstva bolj dražila, ki slabe želodec in odpovedo polagoma vse učinke. Saj je znano, da obilo vživanje medicinskih zdravil neugodno vpliva na želodec, dočim med urejuje in pospešuje prebavo.

Pravijo: Sladkor je za otroke zelo potreben, ker utrjuje in krepi kosti. A sladkorju manjka mravljske kisline in še mnogo drugih snovi, ki jih pa med vsebuje. Ako se vživa med dan na dan kot zdravilo, ni nobene skrbi, da bi

se želodec preobložil in opešal. Pač pa ga med ozdravi, okrepi in zboljša v kratkem času.

Gospodinjje — matere, dajte svojim otrokom medu na kruhu, v mleku, v beli kavi! Za kašelj in za vsako prehlajenje je med prekuhan v vodi ali mleku zanesljiva pomoč. Otroci se medu ne bodo branili. Uspehi pa tudi ne bodo izostali. Med in zdravje sta velika prijatelja, ki se ne smeta ločiti.

Med ali strd nabirajo čebele. Hite od cveta do cveta in izsrkavajo najboljše, kar je v njih. Pravega medu sicer čebele ne nabirajo, pač pa izsrkavajo neko sladko tekočino, ki jo v svojih želodčkih izpremene v med. Dobro pripravljena in izdelanega oddajajo potem iz sebe. Pridnost čebelic je neumljiva. Tako majhne živalice pa nanosijo toliko zdravilne hrane.

Med je po svoji kakovosti zelo različen. Okus in barva je odvisna največ od cvetja, iz katerega ga čebele nabirajo. Odvisna je pa tudi od letnega časa in od načina pripravljanja.

Spomladanski med prekaša po svojem okusu in po barvi jesenskega. Najboljši med je ta, ki je nabran meseca majnika. Med gorskih cvetlic je posebno finega okusa in zelo prijetno diši. Priljubljen je tudi lipov in akacijev. Manj okusen od zgoraj imenovanih je smrekov in jelkov med, ki je tudi spomladanski. Jelkov med je malo bolj temne barve in prav malce grenkastega okusa. Za bolne na pljučih pa prekaša vse druge in je vsled tega zelo priporočljiv vsled svojih zdravilnih sredstev. Najčistejši med dobimo, ako satovje poveznemo, da iz njega priteče med brez stiskanja. Ako med stiskamo, se njegova zlatorumena barva izpremeni in potemni. Še več drugih snovi se medu primeša s prekuhavanjem satovja.

Jesenski med je bolj temne barve. Nabirajo ga čebele na prelepem ajdovem cvetu in tudi na drugih jesenskih rastlinah. Dober nepokvarjen med je zlatorumene in rjavkaste barve. Teče lasasto, je lepičast in se raztopi v vodi, ne da bi na dnu posode kaj ostalo. Brezvestneži, ki jim je samo za denar in dobiček ter jim ni mar za ljudsko zdravje, tudi medu ne prizanašajo in ga ponarejajo, oziroma ga razmnožujejo s tem, da mu primešavajo moko, krompirjev sirup in pa raztopljeni sladkor. Zato je treba, da smo pri nakupu medu zelo previdni. Tak ponajeren med spoznamo najprej s tem, da ga zmešamo z alkoholom in pustimo nekaj časa stati. Potem ga preiščemo. Dober med se v alkoholu popolnoma raztopi, dočim ponarejen pušča kosme v tekočini. Čist med spravljamo v kozarce s širokimi vratovi, ki nam služijo za gobice, kumarje ali za marmelade. Dalje ga spravljamo v pločevinastih škatljah in lesenih dežah. Shranjen mora biti med na suhem prostoru. Med vleče nase vlago. Zato je treba kozarce zapreti s pergamentnim papirjem, pločevinaste škatlje s pločevinastimi pokrovi, lesene deže z lesenimi pokrovi. Posode morajo biti trdno pokrite, da zrak ne pride do tekočine. Mokrota in vlaga sta velika sovražnika medu. Ta dva mu pripravita tako boazen, da se skisa, postane sirast in nevžiten.

Vsak naraven med postane sčasoma gost kakor maslo. Ta pojav se imenuje kristaliziranje ali kandiranje. Da postane zopet čist, ga postavimo v vročo vodo, a ne v vrelo.

Iz medu napravljamo tudi različno drobno pecivo.

C. K.

GOSPODARSKI VESTNIK

Avstrijski izvoz.

Vsako gospodarstvo mora ostati v ravnotežju ali pa končno napovedati konkurz. Če bomo, leto za letom več izdajali nego zaslužimo, postali bomo konečno berači in da bi bili podedovali največje premoženje. Zato mora biti prva skrb vsake države, da vzdrži ravnotežje v trgovinski bilanci, da skrbi, da se toliko proda iz države, kakor se na drugi strani kupi v tujini. V Avstrijo pa se veliko več uvozi nego izvozi. Ne čudimo se tedaj, če vse toži o slabem času.

Ko gremo skozi mesto in gledamo avtomobile, se vedno povprašujemo: zakaj je toliko tujih, francoskih, ameriških, nemških: zakaj se ne izdelujejo doma? Poglejmo konfekcijske prodajalne: vsa tista prešerna svila, vsa tista fina sukna, vse iz inozemstva: ali je tega treba? Koliko strojev se uvaža iz Nemčije, zakaj se jih ne izdeluje doma? Pri nas delamo v tovarnah politiko, blago pa, ki se tu izdeluje, je konečno manjvredno ali neporabno. Nove električne lokomotive so nerabne; v Sinči vasi smo srečali lani novo

lokomotivo za kapelsko želenico, ki mora vedno v popravo in toči na vseh straneh. Podjetnik nam je tožil, da je kupil dva stroja za drobljenje gramoza, ko je hotel za ceste drobiti bazaltni kamen v Labudski dolini, sta bila oba stroja nerabna. In o vsem tem se kar molči: časnik seve ne sme škoditi domači industriji, ali povedati je treba tudi resnico: trgovinska bilanca ne bo prišla v red, ako se tovarne ne bodo bolj potrudile delati solidno, ako se delavci ne bodo potrudili svoje organizacije poslužiti se v to, da se boljše dela, ne pa da se politizira. Boljši časi ne bodo prišli od komunizma in krajsanja delovnega časa, marveč od mirnega smotrenega dela. Srečali smo v Celovcu Kitajca krošnjarja, ki je ponujal krasne svilene preproge, krasno porcelanasto posodo: ko smo ga videli, so se nam zasmilili naši obrtniki. Kitajec vas bo vse udušil, ker se naše blago s tem ne da več primerjati.

Treba smotrenega dela. Treba odpraviti uvoz nepotrebne robe: L. 1926 smo n. pr. uvozili 5 vagonov suhega grozdja, 76 vagonov oranž, 7 vagonov datljev, 11 vagonov banan, 132 meterskih stotov ananasa, 700 kg kavjarja, 77.000 hektolitrov vina, 3000 hl tujega piva, 571 hl likerjev, 25 q parfema. To je seve blazno uvažanje in razsipanje denarja, ki ga nimamo. Kdor si k večjim praznikom pogleda izložbe mestnih trgovin, se mora prijeti za glavo: Ali je mestno ljudstvo tako bogato, ali je blazno, da meče denar za vso to nepotrebno šaro? Potem si pogledimo ljudi, ki si nabavljajo avtomobile in moto makolesa, ki jih večina ne potrebuje! In vse to se kupuje po večini na dolg: potem pride plačilni rok in mizerija je tu.

Država išče, kako bi se dalo najti ravnotežje med uvozom in izvozom. Menda je trgovska zveza z Nemčijo ugodna za njo, ne pa za nas. Pred vojno je obstojal na Dunaju urad „Trgovski muzej“, ki mu je bila poverjena naloga, pespeševati izvoz s tem, da je nastavljal v inozemstvu plačane poročevalce. Zdaj za to ni več denarja, z brezplačnimi poročili se pa ne doseže ničesar. Dunajska trgovska zbornica izdaja v zvezi z bankami list „Wirtschaftliche Nachrichten“, o katerem se pravi, da za eksport nima nobenega pomena. Ko se je uvedel velesojem na Dunaju, se je upalo, da se s tem sejmom uspešno opozori inozemstvo na avstrijsko blago in da se bo dvignil izvoz. To upanje se ni izpolnilo in ima velesojem od leta do leta manj upliva na eksportno trgovino. Tuja poslaništva imajo pri nas svoj trgovski oddelek ki se bavi z obrtnimi in trgovskimi zadevami, naša poslaništva v inozemstvu tega nimajo. Avstrija ima po svetu svoje „honorarne konzule“, častne zastopnike, ki ne dobivajo plače, marveč nas zastopajo, ker se ima to za neko čast. Tako zastopstvo res ne stane nič, ali pričakovati se od njega tudi ne more ničesar in ukazati mu ne smeš. Potem se obžaluje, da avstrijsko blago na zunanjih tržiščih ne more tekmovati z drugimi, ker je avstrijska roba dražja in ker avstrijska tovarna ne more dovoljevati kupcem tako ugodnih plačilnih rokov, kakor druge, ki so bogatejše in lahko čakajo na plačilo. Zlasti Čehi zamorejo dovoljevati ugodne roke. Svetuje se, da bi bilo organizirati kreditno zavarovanje za izvoz, da tovarna od izgub ne bi bila v posamnih slučajih preveč prizadeta. Pred vsem je treba za blago primerne cene in izborne kakovosti: ker je v Avstriji še nekaj tovarni, v katerih se izdeluje izborna in ne predraga roba, se mora pač pomagati predvsem tem, da bodo več izvažale. Avstrijska industrija je hudo zadolžena. Drugod je tovarnam mogoče, denarja dobiti potom delnic, naša industrija potrebni denar jemlje samo iz dragih bank, in ta denar se posojuje na zelo kratek rok. Banke jemljejo do 15% obresti in tega tudi industrija več ne zasluži. Ako se naj delo tovarni pospeši, bi bilo pač treba tudi cenejšega kredita: da bo denar cenejši, je treba varčevati, da se ga več nabere, in treba je omejevati na katerikoli način uvažanje stvari, ki jih ne potrebujemo, pa jih kupujemo kakor otroci balončke in piščalke na sejmu.

Celovski trg. Živina: plemenske krave 1,20—1,60, pitani prašiči 2,40—2,70, plemenski 3,40—3,70 S za kg žive teže. Žito: pšenica 33, rž 23, ječmen 26, oves 23, ajda 27, kuzuza 22, fižol 60 g, leča 1,60, grah 1,40 S za kg. Sladko seno 12, kisle 8, slama 6 S za meterski stot. Goveja mast 6, sirovo maslo 5—6, prekajena slanina 4,50, svinjska mast 3 S za kg, liter smetane 2,40 S, mleka 42—46 g. Jajce 13 g.

Domača produkcija. Pri razpravi o carinski tarifi je omenil minister dr. Hainisch, da uvozi Avstrija začasno okrog 4 milijone meterskih stotov pšenice in rži. Pridelovanje sladkorne

pese se dobro razvija. L. 1924. je bilo posajenih 18.675 ha, letos že 33.000 hektarjev. L. 1924. se je uvozilo 927.018 meterskih stotov sladkorja, lani samo 794.210 stotov več v vrednosti 30.865.000 S. Mleka in smetane se je uvozilo l. 1924. še 333.000 meterskih stotov v vrednosti 12 milijonov S, lani 7882 stotov v vrednosti 266.000 S. Sirovega masla, skute, sira in mlečnih konzerv smo dobili l. 1924. iz inozemstva za 41 milijonov S, lani je znašal uvoz 10.300.000 S, izvoz pa 10.820.000 S, da smo v tem oziru aktivni. Domačih živih svinj je dobil dunajski trg l. 1928. 4925 komadov, lani 11.137, letos pa prvo četrletje že 5301 komad. Dunajski trg je oskrbljen s 33% domačega pridelka, dežele pa skoro s 100%. Zaklanih domačih svinj je bilo dobavljenih dunajskemu trgu v prvem četrletju 66.000 komadov. Z jajci se krije domača potreba samo do 58%; lani se je uvozilo 142.094 meterskih stotov jajc v vrednosti 39.545.000 S. Zato se priporoča sedaj kokošjereja. Dr. Hainisch je še omenil izrek Hornecka pred 250 leti: „Oesterreich über alles, wenn es nur will.“ Imeli smo že „Deutschland über alles“, imamo „Oesterreich über alles“, imamo pa tudi „Dalles über alles“.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Avstrija: Štrajkov je bilo lani v naši državi 201. Prizadetih je bilo 534 podjetij in stavkalo je 23.769 delavcev. S stavkami se je izgubilo 286.365 delovnih dni. V 37 slučajih je bila stavka uspešna, 109 stavk je končalo s kompromisom, ostale pa so bile brezuspešne. Gospodarstvo je utrpelo 5 in pol milijona S škode, na mezdah pa znaša izguba 2.700.000 S. — V maju tekočega leta je bilo v naši državi prijavljenih 250 sodniških poravn in 67 konkurzov. Število obeh raste od meseca do meseca. In to je najboljša slika našega gospodarskega položaja. — Na zborovanju vojnih žrtev v Badnu je povedal načelnik zveze, da dobiva 100 odstotni invalid v prvem krajevnem razredu na mesec po 126 S, v tretjem razredu po 105 S, 55% dobiva 18, ozir. 15 S. Veliko to ni. — Jugoslavija: Od 24. aprila do 7. junija se je vršil v Beogradu proces na podlagi zakona o zaščiti države proti 24 osebam, ki jih je zagovarjalo 30 odvetnikov. Sodni spisi tehtajo nad 100 kg. Obtoženi zagrebški omladinci so hoteli z raznimi terorističnimi dejanji rušiti javni red in mir ter delali na spremembi državnega reda. 14. t. m. je bil izrečena obsojba: 10 obtožencev, med njimi dr. Maček, je bilo oproščenih, 14 pa kaznovanih: Bernardič na 15 let težke ječe, 2 na 10 let, 1 na 8 let, 1 na 5 let, 1 na 4 leta, 2 na 3 leta, 1 na 1 leto težke ječe, 1 na 2 leti, 6 mesecev in 2 na 6 mesecev strogega zaporja. Z obsodbo je pri večini zvezana izguba državljskih pravic in izgon iz Zagreba za dobo 3 let. — Kočevje praznuje začetkom avgusta 600 letnico nemške naselitve. Častno pokroviteljstvo je prevzel princ Andrej. Proslava se bodo udeležili jugoslovanski Nemci, okrog 400 ameriških naseljencev iz Kočevja in tuji diplomatski zastopniki. — Ostale države: 10. t. m. je v Hohovu v pokrajini Hunan na Kitajskem zletelo v zrak tamošnje municijsko skladišče. Pri katastrofi je bilo 100 oseb ubitih, 300 pa ranjenih. — Nemški uradnik Rasonek je v Fertigen brez povoda ustrelil poljskega delavca Valencijeveča. Truplo umorjenega so nemška oblastva izročila roditeljem v zaboju, ki se sicer uporablja za gnoj. To je izzvalo med nemškim in poljskim prebivalstvom veliko ogorčenje. To je že drugi incident med Poljsko in Nemčijo. — Ljubljanski knez in škof dr. A. B. Jeglič je bil imenovan za naslovne nadškofa Garelenskega.

Vola in politika. Kdor hoče pri nas hitro napredovati, mora biti na vsak način član kake vladajoče stranke. Kako daleč gre to politiziranje, kaže zgled, o katerem je poročal vsenemški narodni poslanec Zarboch v parlamentu: Neki kmet je hotel na živinski razstavi na Dunaju razstaviti dva vola. Sporočili so mu pa, da njegova vola nista zreli za razstavo. Kmet je radi tega prodal oba vola svojemu sosedu, ki je pripadal stranki, ki je imela v dotičnem okraju večino. Oba vola sta torej z izmenjavo gospodarja izpremenila tudi svojo politično pripadnost in sta kot taka lahko potovala na razstavo, česar prej nista smela.

Ostrancovi Rezi v slovo in spomin.

Dne 5. maja 1929 se je odpeljala kot nevesta iz Sveč v Rožni dolini kot bela, živa lilijska, jako mirna, priljubljena Ostrancova Rezi. 10letna deklica Bdrarjeva Urši se je poslovila s sledečimi besedami od Rezič:

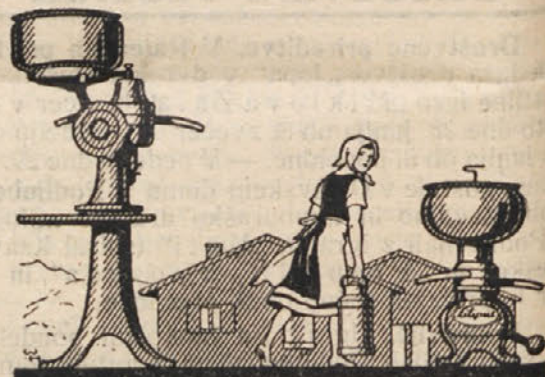
Preljuba Rezi!
Cvetoči maj
prinesel je
na zemljo raj,
in ptičice
zapele so
in cvetke nam
vscvetele so.

V najlepšem mesecu celega leta boste vzeli slovo od rojstnega doma, od mene, sosedov in od domače vasi, Rezi, nevesta blaga, prav pristrčno se Vam zahvalim, ker ste bili z menoj vedno dobri.

Vsak dan bom lepo molila
in Boga za Vas prosila:
naj Vam zdravje da, veselje,
spolni Vaše srčne želje.
Voščim leta polne sreče,
Bog pa daj nebo Vam sveto.

Blaga Rezi!
Krščansko, dobro gospodinjstvo
ohrani dolgo Te Gospod,
veliko sreče, blagoslova
naj vedno spremlja Tvojo pot!

Za tiskovni sklad so darovali: John Wuteč, New Waterford, 10; neimenovana 5; Hranilnica in posojilnica Dobrla vas 17; Tone Sloki, Celovec, 5,60; Luka Piskernik, Železna Kapla, 6; boroveljski romarji na Brezjah 2,50; Anton Šturm, Kamen, 10; Vinko Poljanec, Škocijan v Podjuni, 5; Štefan Bayer, Loga vas, 2,70; Fran Klokner iz Čepe 5 S; Lucija Rep, Vetrinj, 50; „Gorjanci“ 50; Marija Lužnik, Galicija, 50; Rezi Trampič, Celovec, 50 g; Valentin Zablac, Maribor, 2,20 Din. Vsem darovalcem najpristrčnejša hvala!

DAHLIA-

in Liliput- posnemalniki
posnemajo dobro, tečejo lahko
in so trpežni, so boljše kakovosti,
kakor bi se dalo soditi po njih ceni
in so zaradi tega pri kmetih zelo priljubljeni.

Plačilne olajšave. Prospekte zastoj.

Dahlia-Separator

Gesellschaft m. b. H.
Dunaj, XII./2.,
Wagenseilgasse 4/48

„FLUGS“ kosir bodočnosti, patent, s koso. „FLUGS“ kosa v vseh oblikah iz prvotnega materiala, napravljena za ta način pritrjevanja, je lahka in se more hitro nagibati na vsako stran.

„FLUGS“ garantira, da stoji kosa v vsakem položaju zanesljivo in stalno trdno.

„FLUGS“ se more z lahkoto pritrčiti na vsako kosičje.

„FLUGS“ racionalizira s prihrankom moči, časa in denarja.

Najugodnejše izjave:

Preizkuševalnice na kmetiški visoki šoli na Dunaju, dalje kmet. učilišč, kakor pohvalna priznanja velikih in malih posestnikov in koscev so na razpolago.

Izdeluje: Steierm. Sensenwerks A.-G. „Styria“.

Dobiva se v raznih trgovinah in pri glavnem zastopstvu za Koroško in

vzhodno Tirolsko: **Matevž Seher, Celovec, Burgg. 12.**

Zastopniki se sprejemajo.

Službo organista

išče mlad fant Ceciljanec z odliko. Naslov v upravi lista